

ADRIATIC 2017 – Zaštita Jadranskog mora od onečišćenja s brodova
Split, 3 . listopada 2017

Dr. sc. Adriana V. Padovan

Jadranski zavod

Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti

**PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S JAHTI
U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA –
PRAVNI OKVIR**

Izlaganje je rezultat istraživanja na uspostavnom istraživačkom projektu br. 3061:

Razvoj suvremenog pravnog i osigurateljnog režima za hrvatske marine – unapređenje standarda konkurentnosti, sigurnosti, sigurnosne zaštite i zaštite morskog okoliša

www.delicromar.hazu.hr

Projekt financira Hrvatska zaklada za znanost u razdoblju 1.3.2016. – 28.2.2019.

UVOD

- Standardi prevencije onečišćenja fekalijama s jahti/rekreacijskih plovila
 - MARPOL
 - EU
 - domaće pravo
- Standardi prevencije onečišćenja u lukama nautičkog turizma
 - Prihvatni uređaji,
 - Izvještavanje i prihvrat otpada,
 - Uloga koncesionara u implementaciji standarda prevencije onečišćenja (pravni status, zakonske obveze, poslovna praksa LNT)
- Postojeći pravni okvir
- Zapreke za implementaciju standarda prevencije onečišćenja
- Moguća rješenja?

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S REKREACIJSKIH PLOVILA

1. MARPOL 73/78

- Annex IV – Pravila za sprečavanje onečišćenja fekalijama s brodova:
- Zabrana ispuštanja + obvezna oprema (brodski sustavi za zbrinjavanje otpadnih sanitarnih voda)
- Primjena na brodove 400 BRT, < ili koji smiju prevoziti više od 15 osoba
- Obvezni prihvatni uređaji u lukama/terminalima
- U Hrvatskoj – opća zabrana ispuštanja fekalija u more (PZ, čl. 49.c)
- MARPOL se ne primjenjuje na jahte i rekreacijska plovila osim na jahte od 400 BRT, < or ili jahte preko 24 m, ili koje smiju prevoziti više od od 15 osoba (sukladno Pravilima za statutarnu certifikaciju pomorskih brodova)

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S REKREACIJSKIH PLOVILA

2. EU standardi

- Direktiva 2013/53/EU o rekreacijskim plovilima (umjesto Direktive 94/25/EC)
- Rok za transpoziciju 18. 1. 2016
- Obvezni sabirni tankovi za plovila s ugrađenim sanitarnim čvorom i standardnim priključkom za spajanje na privatne uređaje
- Direktiva 94/25/EC: plovila sa sanitarnim čvorom moraju imati: a) sabirne tankove ili b) prostor za ugradnju sabirnog tanka (primjena 06/1996 – 01/2016)

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S REKREACIJSKIH PLOVILA

3. Domaći propisi

- PZ, čl. 49.b i 49.c: svi pomorski objekti dužni su prazniti fekalije iz sabirnih tankova isključivo u prihvatne uređaje na za to predviđenim mjestima u lukama ili izvan luka
- Nacionalni propisi o prevenciji onečišćenja primjenjuju se na
 - jahte i rekreacijska plovila registrirana u RH
 - takva plovila pod stranom zastavom koja plove hrvatskim teritorijalnim morem i pristaju u domaće luke;
- Sposobnost za plovidbu jahte i brodice (PZ, čl. 111): plovilo mora udovoljavati propisanim standardima prevencije onečišćenja;
- Redovni tehnički nadzor te nadzor prilikom gradnje / konverzije jahti i brodica
- HRB: nadzor jahti; lučke kapetanije: nadzor brodica;
- PZ, Pravilnik o brodicama i jahtama, Pravila za statutarnu certifikaciju brodica i jahti (usklađena s Direktivom 2013/53/EU), uključujući standard prevencije onečišćenja fekalijama (Pravila)
- Obvezni sabirni tankovi
- Hrvatska norma HRN EN ISO 8099:2004 – „small vessels – sewage collection system“

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S REKREACIJSKIH PLOVILA

3. Domaći propisi

- Jahte hrvatske zastave do 24 m, ovlaštene prevoziti do 15 osoba izgrađene nakon 1 .1.2006 – obvezan sabirni tank
- Jahte starije od 1.1.2016 – obvezan retrofit – implementacija najkasnije do 2007.
- Jahte starije od 2000 mogu se izuzeti, ako je cijena konverzije previsoka u odnosu na vrijednost jahte
- Jahte preko 24m i one koje su ovlaštene prevoziti više od 15 osoba moraju biti usklađene s tehničkim standardima za brodove (MARPOL)
- Retrofit nije propisan za brodice – prijedlog de lege ferenda

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA S REKREACIJSKIH PLOVILA

Rekreacijska plovila registrirana u RH u 2015

BRODICE	JAHTE
UKUPNO: 113.523	2.292

Rekreacijska plovila registrirana u RH u 2016

BRODICE	JAHTE
9 m < (građene prije 2000) 2.371	
7 – 9 m (građene prije 2000) 5.673	
2,5 – 7 m (građene prije 2000) 75.135	
SUBTOTAL (građene prije 2000) 83.179	
SUBTOTAL (građene 2000 ili kasnije) 37.090	
TOTAL: 120.269	2.544

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

1. Prihvatni uređaji

- Hrvatska, stranka MARPOL-a: obveza opremanja luka i terminala prihvatnim uređajima
- MARPOL standardi za luke – implementacija kroz PZ, ZPDML, podzakonski propisi
- PZ usklađen s Direktivom 2000/59/EC o lučkim prihvatnim uređajima
 - zajednički ekološki standardi za sve luke u EU
 - dostupnost i uporaba lučkih prihvatnih uređaja
 - režim prisilne provedbe, uključujući inspekcijski nadzor i razmjenu informacija
 - ekološki standardi primjenjuju se na sve pomorske objekte (uklj. jahte i brodice) koji uplovljavaju u luke EU, uključujući LNT
- Obveza usklađivanja s ekološkim standardima (MARPOL; EU; domaći propisi) je na **koncesionaru** LNT, kao tijelu koje upravlja lukom odgovornom za održavanje reda u luci.

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

1. Prihvatni uređaji

- Obveze koncesionara:
 - Opremiti luku prihvatnim uređajima
 - Usvojiti i implementirati plan prihvata i rukovanja otpadom
 - Izvještavati Ministarstvo o stanju prihvatnih uređaja na godišnjoj osnovi
- Obvezni lučki prihvatni uređaji za sve luke od 2013 (PZ)
- U praksi – slaba implementacija
- Problem: neadekvatni podzakonski propisi, nedostatak potražnje, neadekvatna komunalna infrastruktura kanalizacije i odvodnje
- Neusklađenost u lukama otvorenim za javni promet (porast broja nautičkih vezova)

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

1. Prihvatni uređaji

- Rješenja:
 - Daljnje ulaganje u lučke prihvatne uređaje te razvijanje adekvatne infrastrukture u lučkom zaleđu
 - Novi Pravilnik o načinu i uvjetima održavanja reda u lukama i na drugim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora RH (nacrt)

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

2. Izvještavanje i prihvata otpada

- Novi Pravilnik o načinu i uvjetima održavanja reda u lukama i na drugim dijelovima unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora RH
 - Obveza predaje otpada u lučke prihvatne uređaje
 - Primjena na sve brodove, jahte i brodice (osim ratnih brodova) koji uplovljavaju u hrvatske luke i
 - Na sve luke
 - Obveza pismenog izvještavanja o otpadu prethodno ulasku u luku ne primjenjuje se na brodice i jahte, već samo na brodove
 - Obveza koncesionara u LNT da osigura prihvata otpada u luci

PREVENCIJA ONEČIŠĆENJA FEKALIJAMA U LUKAMA NAUTIČKOG TURIZMA

3. Uloga koncesionara luke u implementaciji standarda zaštite morskog okoliša

- Oprema luku prihvatnim uređajima
- Donosi pravilnik o redu u luci
- Donosi plan prihvata i rukovanja otpadom
- Odgovara za implementaciju lučkog reda i plana prihvata otpada
- Nalaže štetniku da prestane s onečišćivanjem i da ukloni otpad
- Osigurava dokaze u slučaju onečišćenja
- Izvještava lučku kapetaniju i pomorsku policiju u slučaju onečišćenja
- Poduzima preventivne mjere i mjere čišćenja
- Što ako primijeti nedostatak usklađenosti plovila s propisanim tehničkim standardom? (utjecaj na klijenta? ugovorna kazna? prijava prekršaja?)

INSPEKCIJE I SANKCIONIRANJE

- Inspekcijski nadzor usklađenosti s propisanim standardima luka i plovnih objekata u nadležnosti inspektora sigurnosti plovidbe
- Inspekcije jahti i brodica u slučaju prijave, sumnje ili izravnog opažanja nedostatka usklađenosti ili u slučaju onečišćenja
- Redovni tehnički nadzor sposobnosti za plovidbu jahti i brodica (statutarna certifikacija) – HRB (j) /LK (b)
- Preporuke:
 - Intenzivirati inspekcije jahti i rekreacijskih plovila privezanih u domaćim lukama
 - Organizirati koncentrirane preglede slučajnim odabirom u okviru sustava inspekcijskog nadzora
 - Ciljani pregledi u okviru sustava redovnog tehničkog nadzora sigurnosti plovidbe

INSPEKCIJE I SANKCIONIRANJE

- Neusklađenost s ekološkim standardom - pomorski prekršaj po PZ i ZPDML
- Praktično je teško dokazati prekršaj ispuštanja fekalija u more osim kad se dogodi na vezu
- Ne preporučuju se nove administrativne mjere za brodice i jahte (npr. Izvještavanje, svjedodžbe, evidencija brodskih dnevnika i sl.)
- Poželjna je stimulacija za korisnike za redovno pražnjenje sabirnih tankova u lučke prihvatne uređaje

ZAKLJUČCI

- Opća zabrana ispuštanja otpadnih voda u more
- Obvezno pražnjenje broskog otpada u LPU
- U praksi nedostatak implementacije
- Neusklađenost jahti i brodica s obveznim standardom sabirnih tankova za sanitarne otpadne vode
- Neusklađenost luka s obveznim standardom LPU
- Preporuke:
- Propisati retrofit za sva rekreacijska plovila
- Intenzivirati inspekcijske preglede jahti i brodica (inspekcijski i tehnički nadzor)
- Nova podzakonska regulativa koje implementira MARPOL i Direktivu 2000/59/EC o LPU
- Daljnja ulaganja u LPU i komunalnu infrastrukturu
- Potencijalno snažna uloga koncesionara LNT u implementaciji standarda zaštite okoliša

Hvala na pažnji...

Pitanja?